

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗЕЛЕНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

*Доповідач – Пулипенко В.В., ст.,
Науковий керівник – Яциук Л.Б. доц., к.х.н.,
Черкаський державний технологічний університет, Україна
l.yashchuk@chdtu.edu.ua*

Боротьба зі зміною клімату є глобальним викликом, який вимагає широкої міжнародної співпраці. Україна стала однією з перших європейських країн, що ратифікували Паризьку угоду, одним із аргументів чого стали питання суттєвих кліматичних змін на території України, що зумовлюють підвищення ризиків для здоров'я і життєдіяльності людини, природних екосистем та секторів економіки, а також питання забезпечення національної, екологічної, економічної та енергетичної безпеки України.

Основними негативними наслідками зміни клімату в Україні є: підвищення ризиків для здоров'я людини, пов'язаних практично з усіма проявами гідрометеорологічних явищ; значне зменшення врожаїв основних сільськогосподарських культур; загострення проблем з водопостачанням вже не тільки південних і південно-східних регіонів; посилення деградації земель та спустелювання; зменшення продуктивності, життєздатності та стійкості лісів; пришвидшення деградації екосистем; виникнення аварій і нестабільного функціонування електричних мереж та централізованих систем теплопостачання, інших об'єктів інфраструктури, та багато іншого.

Темпи розвитку зеленої енергетики в Україні зростають. За перше півріччя 2018 року українці почали експлуатувати більше «зелених» потужностей, ніж за весь 2017 рік. За перші шість місяців 2019 року сонячні, вітрові та інші «зелені» джерела виробили 2.37 мільярда кіловат-годин, тобто в 1.9 разів більше, ніж у той же період у 2018 році (рис. 1).

Станом на четвертий квартал 2019 року частка енергії, яку отримують з відновлювальних джерел - 8,6%. Зважаючи на швидкі темпи росту і плани до 2020 року цей відсоток відновлювальних джерел у кінцевому споживанні має скласти 11%. Згідно із стратегією, у 2035 році частка зеленої енергетики у загальному первинному постачанні енергії має скласти 25%.

З 2014 по 2017 рік загальна потужність станцій, що працюють на біопаливі, сонячних, вітрових та гідроелектростанцій зросла з 967 до 1426 мегават. З 2017 року по 2018 рік - до 2274 мегават. У 2019 відбувся стрибок більш ніж удвічі - загальна потужність склала 4866 мегават. За даними голови Державного агентства за останні п'ять років у зелену енергетику було проінвестовано більш ніж 4 мільярди євро. Більша частка цих інвестицій, 3,3 мільярда євро, пішла на встановлення 3900 мегават нових потужностей відновлювальної енергетики. Понад 2 мільярди євро було інвестовано за 9 місяців 2019 року (рис. 2).

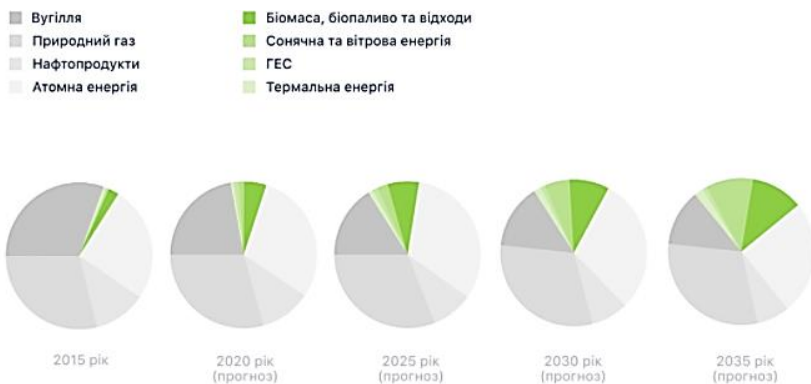

Рисунок 1 – Прогноз зміни частки різних джерел енергії в енергетичному комплексі України (до 2035 року)

Зростання потужностей об'єктів зеленої енергетики, у мегаватах

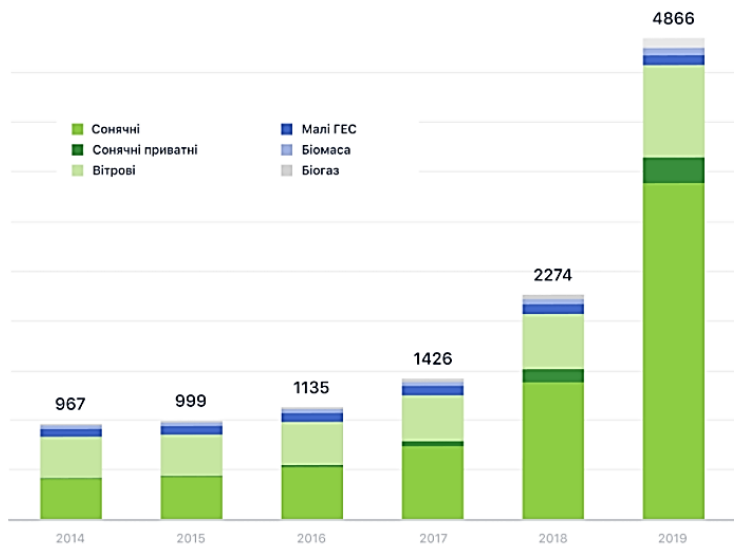

Рисунок 2 – Зростання потужностей об'єктів зеленої енергетики в Україні

Ціна «зеленого тарифу» в Україні вища, ніж у Європі. Якщо порівняти середні тарифи для кожного з джерел енергії, то у всіх випадках український показник – більший. У квітні 2019 року Верховна Рада підтримала законопроект №8449-д, у якому йдеться про введення системи аукціонів у відновлювальній енергетиці. Законопроектом №8449-д передбачено зниження «зеленого тарифу», починаючи з 2020 року: для сонячних електростанцій - на 25%, для вітрових - на 10%.

Більшість громадян України перебувають у скрутному економічному становищі. Майже половина з них не має жодних заощаджень. Такі «рішення» пропонують політики-популісти, лякаючи «тарифним геноцидом» і формуючи запит на зміну тарифів. Державі доводиться в ручну знижувати тарифи, отримуючи короткострокову вигоду. Іноземні інвестори бачать, що в економіці України не працюють ринкові механізми, а їхні інвестиції не захищені, то ж перестають вкладати сюди гроші. Те саме стосується й місцевих інвесторів. Без грошових надходжень економіка занепадає. Простіше кажучи, низивши тариф, спостерігається зменшення інвестицій в Україні. В уряді розуміють ризики ретроспективного перегляду «зеленого тарифу» (рис. 3).

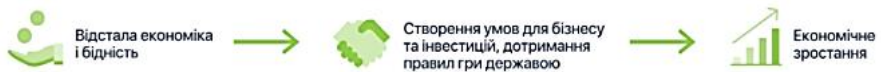

Рисунок 3 – Створення умов для бізнесу та інвестицій в енергетиці

Зелена енергетика – це успішний економічний та екологічний кейс для України. В такому випадку стимулювання інвестиційного клімату дає чудові результати. Достатньо просто не заважати природному розвитку галузі і дотримуватися встановлених правил.

За умов збереження державних гарантій, інвестиції у зелену енергетику продовжаться, збережуться темпи розвитку індустрії. До 2035 року частка відновлювальної енергетики зросте до 25%.

Паралельно «зелений тариф» для виробників буде поступово зменшуватися. Україна доведе, що здатна запускати інноваційні технологічні сфери з нуля. Усе це зробить значний внесок в економічне зростання України. Висока енергоємність та низька енергоефективність стали основними ідентифікаторами української енергосистеми